

Den sidste tur til henrettelses- pladsen

Introduktion til kilden:

Frantz' tur fra Viborg Arrest til henrettelsespladsen i Undallslund.

Frantz Erik Toft var født den 18. maj 1926 i Hals. Han blev dødsdømt ved alle tre retsinstanser og henrettet i Undallslund ved Viborg den 8. oktober 1946. Han var ved sin død 20 år gammel.

(Teksten er her bragt i en forkortet udgave)

Uddrag fra fagbog: Henrettelsen af Frantz Toft

Henrettelsen af Frantz Toft den 8. oktober 1946 kl. 01.00

Fem minutter efter, at Viborg Domkirkes klokker havde slået midnatsslaget, blev døren åbnet af arrestforvareren, der sagde: "Så må De gøre Dem klar". De fulgtes ned til kontoret. Statsadvokaten læste konklusionen af dommen op og sagde, at den nu ville blive fuldbyrdet.

Herefter sagde politimesteren: "De skal efter reglerne have hænderne bundet på ryggen. Det er ikke fordi, vi ikke stoler på dem, men sådan er reglementet".

"Javel", svarede Frantz og lagde selv hænderne om på ryggen. Arrestforvareren bandt dem sammen. Politimesteren sagde, at de ikke måtte bindes så hårdt, at de snærede. "Nej, jeg skal nok passe på", svarede arrestforvareren.

Da Frantz var bundet, sagde han til arrestforvareren: "Jeg vil gerne takke dem for Deres venlighed og den gode behandling, jeg har fået". Så gik de.

...

Hele arrestbygningen var omringet af maskinpistolbevæbnede politi, da vognen kort efter midnat bakkede ind i arrestgården. Det var en mindre vogn med gitteradskillelse mellem førersædet og passagerkabinen. Døren blev åbnet, og den bagbundne Frantz blev ført hen til vognen af arrestpersonalet. Han skulle sidde med ansigtet i kørselsretningen midt på det bagerste sæde. På begge sider havde han en fængselsbetjent. Over for ham med ryggen i kørselsretningen sad stiftsprovst Baun. I vognen (de startede kl. 00.15) var der foruden Frantz tre betjente og amtslægen.

Foran dem kørte politimesteren i en bil, statsadvokaten i en anden og Viborg politistations kommissær, der havde kommandoen over eksekutionspelotonen, i en tredje.

Hele ruten var tæt bevogtet af Århus Politi, fordi man stadig frygtede angreb af de såkaldte "varulvebander". Det skete dog aldrig. Og inde i Undallslund Plantage, nordvest for Viborg omkring henrettelsesstedet, var det militæret, som havde bevogtningen.

På et tidspunkt var Frantz ved at få et lille anfald af bitterhed, og han sagde til de to betjente ved sin side: "I skulle prøve at være i mit sted". Derefter fortsatte han: "Jeg hader statsadvokaten".

Baun sagde til ham, at han jo havde sagt, at han ikke ville hade nogen, og at det ikke var godt at træde frem for Gud med had i hjertet.

Så smilede han pludselig igen: "Jamen, jeg kan i hvert fald ikke lide ham". "Tænk nu ikke på dem, du ikke kan lide", sagde Baun, "men på dem, du kan lide".

Da de svingede op til henrettelsesstedet, sprang en betjent ud af bilen og åbnede døren for den bagbundne Frantz, så betjentene og Baun kunne føre ham ind på pladsen.

Henrettelsespelotonen var sendt i forvejen og stod nu under et halvtag fem meter fra den stærkt oplyste hvide plade. De var ankommet 20 minutter før, og de havde, før Franz kom, fået oplæst dommen og blevet fortalt, og at eksekutionen udførtes efter ordre og på det danske folks vegne. De var også blevet forberedt på, at der kunne komme en reaktion fra Frantz' side. Halvtaget henlå i mørke, så Frantz ikke kunne se sine bødler eller de otte skudklare rifler, som politibetjentene stod klar med. Da Frantz var steget ud, kørte chaufføren bilen hen bag en militærvogn, slukkede motoren og lygterne. Der skulle være total stilhed, når henrettelserne skulle ske.

Medens Frantz blev bundet, sagde han højt: "Jeg vil gerne tale med Statsadvokaten".

Statsadvokaten kom over, og Frantz sagde med fast stemme til ham: "Jeg respekterer Dem for Deres saglighed, men jeg har været bitter på Dem".

Statsadvokaten sagde noget om, at han ikke personligt havde haft noget imod ham. Frantz afbrød ham, og det var tydeligt, at det var det følgende, han havde haft i tankerne, for han sagde: "Men nu er det alt sammen glemt".

Baun, der nu var alene med Frantz, sagde til ham: "Alt er dig tilgivet, du går til din Gud".

Pludselig lyste Frantz' ansigt op, og han sagde næsten med en slags forundring: "Er det ikke mærkeligt, jeg er ikke spor bange for at dø. Hvorfor er jeg ikke bange for at dø?"

"Jo", sagde Baun, "det er fordi, du har Guds tilgivelse. Du har fred med Gud og er ikke bitter på nogen. Det er fordi, nogen beder for dig".

Baun lyste nu den gamle aronitiske velsignelse over ham, og Frantz takkede. Baun forstod, at velsignelsen betød noget stort for ham.

"Hils mor", sagde han stille til sidst.

Baun klappede ham endnu en gang på skulderen og trådte tilbage. Frantz fik en hætte over hovedet. Lægen fæstnede et lille papskilt på hans tøj ud for hjertet. Det var pelotonens "skydeskive". Ikke en lyd hørtes fra Frantz.

Politikommisæreren gav kommando til pelotonen om at lægge an og skyde. Højt kommanderede han nu "klar", men ordren til at lægge an og tage sigte blev givet med et tegn. Umiddelbart derefter kommanderede han "fyr!", og et øjeblik efter var Frantz død. De to læger kunne straks konstatere, at døden var indtrådt. Han blev derefter lagt i en kiste og på en lukket lastbil under eskorte kørt til krematoriet. Efter skydningen blev alle spor fjernet.

Kilde: Side 120 – 122 i kapitel 7: Henrettelsen i Den vildfarne – Historien om gestapomanden Frantz Toft, der valgte side – den forkerte – og blev henrettet af Bjarne Wagner Augustenborg, 2000.